

ELŐFIZETÉS:

Egész évre... 12 kor.
Fél évre... 6 kor.
Negyed évre... 3 kor.

*

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulajdo-
nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
többszori hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 50 fillér.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
60 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
könyvnyomdájában fogadtatnak
el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fill.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fill.

Nyugdíj.

Mindenkor örömmel nyújtunk helyet oly közleményeknek, melyek igazságos és méltányos kérést tartalmaznak. Pedig ha van dolog, mely megoldásra vár s melynek elintézése kötelessége az államnak, a kormányhatalomnak, úgy ez a községi tisztviselők nyugdíj ügye. Legszerencsétlenebb, legmostohább gyermekei az állami szervezetnek, kiknek addig ad kenyeret az állam, míg izma és agya bírja a munkát. Ha aztán az évtizedes munkában kifáradva összeesik, megöregszik, mehet koldulni, vagy meghalhat éhen. Hiszen a napszamosoknak, az uradalmi cselédeknek vannak nyugdíjalapjaik. Hát igazság az, hogy éppen a közigazgatás legnélkülözhetetlenebb szervei részüljenek ily kegyetlen, mondhatjuk embertelen bánásmódban. Nem; ezt az állami hatalom kezelői tétlenül nem nézhetik, becsületes és föltétlen kötelességük a nyolc, tizezer forintos nyugdíjak mellett gondoskodni arról is, hogy rendeleteinek végrehajtója munkatársa agg napjaiban éhen ne pusztoljon. Szívesen adunk helyet a mozgalomnak, teljesüljön e szegény munkás embereknek vágya s a kit társadalmi, hivatali, vagy politikai állása erre képesít, segítsen nekik, mert becsületes, nemes munkát végez. A vett felhívást egész terjedelmében itt közöljük:

Felhívás

a rendezett tanácsú városok, valamint a nagy és kis községek tisztviselői, kezelő- és segédzsemmélyzetéhez.

Az államosítás eszméje mintegy 14 év óta kecsegteti a községi tisztviselőket, értve a rendezett tanácsú városok tisztviselőit is, mint a kik széles e hazában egyenlő mostoha sorsban vannak; — a mennyiben úgy a rendezett tanácsú városok, valamint a községek alkalmazottjai — a jegyzők kivételével — nyugdíjról biztosítva nincsenek.

A törvényhozás, az állami törvényhatósági tisztviselők és alkalmazottjairól és a községi jegyzőkről, bölcsen és humanusan gondoskodott akkor, amidőn az állami tisztviselők és szolgák részére államilag, a törvényhatósági tisztviselők és szolgáknak, valamint a községi jegyzőknek saját törvényhatóságaik területére kiterjedőleg nyugdíjalapok létesítését törvény által elrendelte és kimondotta, hogy azon nyugdíjalapokhoz a községeknek hozzájárulni, azokat gyarapítani és fenntartani kötelesek.

Ily módon létesültek a vármegyei tisztviselő nyugdíjintézetek és a községi jegyzők nyugdíjintézetek.

Hát nem lehetett volna-e ugyanakkor úgy megalkotni ama törvényeket, hogy a községi tisztviselők és alkalmazottak részére is nyugdíj intézmény létesítsék.

Mert hiszen bölcsen tudta és tudja azt a törvényhozó testület, hogy milyen tényezők egy államban a rendezett tanácsú városok s a községek tisztviselői.

Bölcsen tudja a törvényhozó testület, hogy évtizedek óta különféle törvények keletkeztek, a melyek immár qualificatiót kívánnak: a polgármestertől, t. főügyésztől, ember- és állatorvosoktól, árvaszéki ülnöktől, mérnököktől stb., sőt némely rendezett tanácsú város és községben, — a saját autonóm szabályrendeleteivel, — egyéb állásokra is képesítés igazolása kívántatik.

Ily körülmények között megszünt bizalmi állássá lenni a községi hivatal, — melyet régebben csupa időtöltésből és kedvtelésből fogadtak el, — most már az is hivatásos pályává fejlődött. Méltányos tehát, hogy azon községi tisztviselőkről is legyen gondoskodva, a kik egész tevékenységüket a községnek áldozzák fel.

De hát kicsodák tulajdonképpen azok a községi, azok a rendezett tanácsú városok tisztviselői és alkalmazottjai?

Nem-e az államháztartásnak első tényezői? Hiszen náluk és általuk indul meg mindenféle állami, törvényhatósági és községi ügymenet, a mely végeredményében a legfelsőbb fokon nyer elintéztést.

A községi tisztviselő olyan, mint a bánya munkás, kinek első sorban érinti kezét a durva, nyers anyag, hogy abból a kezdet nehézségeivel alakot formáljon, hogy azután rá ismerve adhassa tovább. Ilyen a községi tisztviselő munkálkodása is: a néppel való közvetlen érintkezésen kívül, még a törvény és felsőbb rendeletek által reá ruházott teendőket is végzi és végrehajtja.

És kicsodák tulajdonképpen azok a községi, azok a rendezett tanácsú városok tisztviselői és alkalmazottjai?

Nem-e az államnak végrehajtó kezei? De igenis azok.

Mert hiszen ők teljesítik az adók összeírását, kivetését, beszedését és behajtását. — Az újon-összeírást, puhatólást és előállítását. — A

katonáknak béke idején és mozgósítás esetében behívását és bevonulását; a közegészség, a közművelődés és közbiztonság első és közvetlen felügyelői és végrehajtói. A rendőri legterheesebb előnyozat megkezdői. A szocializmus fékezése és megszüntetése körüli intézkedéseknek, valamint a munkások és munkaadók közti viszonyok közvetlen intézői. — Egy szóval minden elképzelhető dologból a községi tisztviselőnek kell a legkellemetlenebb, a legterheesebb feladatot teljesíteni.

És mégis a községi tisztviselő legmostohább gyermekei az államnak.

Miként a fentebb a bekezdésben említve van, ezelőtt tizennégy évvel, de mondható még jóval előbb, a parlamentben hangzottak fel kívánalmak a közigazgatás államosítása iránt, és azóta nem volt kormányváltás, a melyben nem lett volna ígéret téve a közigazgatásnak államosítására. Sőt az utóbbi 10—15 év óta minden pártárvialat országgyűlési képviselője, programjának egyik sarkalatos pontjaként hangoztatta az államosítás keresztülvitelét.

Sajnos, hogy csak pusztá ígért, hiu óhajítás maradt mindedig, de még sajnósebb az, hogy ama ígéretek miatt nem tétethetett egyéb kezdeményező lépésnél, — s a mikor tétettek is, mint nálunk Gyulán — azzal fogadták, hogy kárba veszett fáradság lenne minden lépésért, mert hiszen még a sajtó is azt hangoztatja, hogy az államosítás küszöbén állunk.

Ugy látszik azonban, hogy az államosítás roppant széles küszöb elé jutott, mert a míg azon az a közigazgatás bejut, eltelhet ismét vagy tizenöt esztendő.

Kétségbeejtő helyzetben vannak ezidő szerint a községi s a rendezett tanácsú városok tisztviselői és alkalmazottjai.

Félelemmel nézhetnek a jövőbe, mert munkaképtelenségük, vagy elhalálozásuk esetében róluk esetleg családjaikról nincsen gondoskodva, s mivel vagyont hivatali fizetéseikből nem gyűjthetnek, öregségükre koldusbotra szorulnak.

Hogy pedig ez be ne következék, biztosítani kell a rendezett tanácsú városok és községek tisztviselőinek kezelő, segéd és szolga személyeinek helyzetét, s ezzel megszüntetni és eloszlalni a kétségbeejtő helyzetre való aggodalmat oly törvénnyel, mely kimondja, hogy: addig is, míg az államosítás a közigazgatás minden

A „BÁCSKA“ tárcája.

Dosztig Józsefhez.

(Arany érdemkeresztjének feltűzése alkalmából.)

Mig hived lelkes menetje
Pompával érkezik feléd,
Hogy majd kibontsa tisztelegve
Ragaszkodása száz jelét...
Sodor az ünnepek áradatja,
Hadd mondok én is dalt neked,
Melyhez ma izzó lelkem adja
A lángoló szövétneket.

Ki jó félszázad munka-terhét
Dalia-vállal hordozod;
A cifra szót te elseperepd;
Ilyennel én sem áldozok, —
Mézes bók mámorát kialszod
S trességet találsz helyén...
Fordítsd felem nyílt, nyájas arcod,
Multad beszéljen itt, ne én!

Itass a szent regék borából,
Miknek te élő hóse vagy;
Honvédsereg — helóttatábor
Tusáitól buzdulni hagyj!
S ha megtagadná törpe kétség,
Hogy eszme ily csodát tehet;
Feltörjük ott titkok peséjét:
Százszor megáldott sebhelyed.

Vezess föl Arad piacára,
Keresztjét vált bitók alá,
Hol rád az a biéna-pára
Véres fogát csikorgatá...
S te megfenyítéd pusztá kézzel...
Oh bíszke vér, te hajdani!
Hol a szív, mely ma így merészel
Hatalmi gögre sújtani?!

Ki bizelgéshez so'se értett,
Mert szívre, szóra egyenes;
Ki rongy kegyért nem bajta tétet,
Sikert a hűségben keres;
Kit elv sugall, — nem léha helyzet,
Pazar, ha adsz; fukar, ha kérsz...
Te nagy idők tűzében edzett
Alak te, immár tiszta érc!

Ére, min salak, folt nem sötétl...
Emeld föl, van reá jogod,
Boszú s irigység tövisétl!
Sokszor kivértett homlokod!
Elérted, a mi ezrek szomja,
S köztük talán eléri egy...
Köröpped fényét egybefonja:
Néphála és királyi kegy.

Csak lobbanjon hát föl ma érted
A faklyalángok tűzszeme;
Csak zendüljön — hogy ezt megérted —
Dal, taps, bizsergő dob-zene...
S ha majd a nap ünnepszáján át
A pihenésnek vágya von:
Lásd nyitva szívem kapuszármját,
Eléd van tárva két karom.

Kozma László.

A HOL JÉZUS IMÁDKOZNI TANITOTT. *)

— Szentföldi utirajz. —

Irtá: Vértesi Károly.

Az urimádsága. — A turista miatyánkja. — A miatyánk kőben. —
A háztető idille. — Múzezin. — Gyér világitás.

Bucsnut véve az Olajfák hegyétől, a hegy hágoiról
való leszállás más uton volt.

A kis madarak pityegve tértek nyugalomra, lassu
szárnycsattogással evezett a levegőben a fáradt keselyű.

*) Megjelent egyidejűleg a „Családi Képes Lapok“-ban.

A környéken tömegesen tanyázó sakálók éktelen vonítással adtak életjelt magukról az estszürkület beálltával.

A homály és távlat kezdte elmosni az éles körvonalakat.
Kanyargó utján a lankásnak, elhaladtunk a világnevezetes hely mellett, a hol Jézus imádkozni tanította meg a tanítványait, mondván nekik a maga egyszerűségéből olyan magasatosan szép imádságot, a „Miatyánk“-ot, melynél lélekemelőbbet a világ egy írja, egy szónoka sem mondott és a melyet naponta megismétel a megszámlálhatatlan millióknak a sokasága a földgömb mindkét felén, a magas Északon úgy mint Délen.

Egy imádsággal sem lehet jobban dicsőíteni Istent, mint ezzel, mely a katolikus egyházban a mise kánonjába is be van véve. Egy imádsággal sem lehet Istentől többet kérni, mint a „Pater noster“-rel, mely az előszón kívül hét kérésből áll. Egy imádság sem juttatja jobban az esztünkbe a felebarátaink iránti kötelességünket, — mint a magasán szárnyaló urimádság, mely a fényes gondolatoknak pazar sokasága.

Leborult az est. Én is leborulok előttem Istenem! Gondolkodóba esem ezen a csöndlaktá szent helyen s elimádkozom az urimádságot turista nyelvemen:

Miatyánk! Nagyvilág ura! ki az örökjelenben élsz, az örök szép természetet a semmiség homályából alkottad, ki a Kárpátok szent bércei és az Alpok égtartó csúcsai és a Szentváros fölött trónolsz, szenteltessék meg a te nagy neved a harmatesöppek által, melyeket ragyogva fölkelő napod fényes sugarai megannyi gyémántnál ékebben csillogtatnak; dicsőítessék szent neved a havasi kürt szokszoros visszhangja, a fenyvesek zugása, a madársereg dala s a virágok illata által. Jőjjön el a te országod, mely a csillagtábor fölött van, halálunkban legyen meg szent akarod, hosszú bolygás után lelkünk porhüvelyét a természet ékes templomában temessék el, abban a nagy istenbázában, melynek magas boltozatát Libanon cedrusfái s a jéghegyek ormái tartják fenn. Ne vond el tőlünk fényes levegődet, éltető és világitó napodat, hogy annak keltétől, nyugtáig, a fagyos Északról Sahara forró homokszivatagjait és még annál is messzebb

ágazatára kiterjed és életbe lép, — köteles minden rendezett tanácsú város, nagy és kis község, alkalmazottjainak olyan nyugdíjárulékot adni, mint a minőben az állami vagy az illető törvényhatóság területén nyugdíjazottak, szolgálati éveik arányában részesülnek.

Mondja ki a törvény, hogy: nyugdíjalap létesítése nem szükséges, hanem minden rendezett tanácsú város, nagy és kis község, tartozik a nyugdíjazottak évi járulékait, költségvetésükbe felvenni. Szabadságában állván szabályrendelileg megállapítani, hogy ezentul alkalmazottjainak fizetéséből nyugdíjárulék címen hány százalék vonható le, mely összeg a közpénztárban tartaléktökeként kezelendő s csupán a nyugdíjazottakra felveendő kiadás fedezésére fordítandó.

Mondja ki a törvény, hogy minden községi tisztviselő és alkalmazottnak szolgálati ideje — ha megszakítás nélkül telt el, egészen betudandó; és az eltöltött időre visszamenőleg nyugdíjárulék ki nem vehető.

Ez abban leli indokát, mivel ily címen eddigelé a községek sem voltak megterhelve; — továbbá, mert egyelőre nem is igen lézen a községeknek ilyenmü kiadása, — ellenben már nyomban levonhatja alkalmazottjaitól a nyugdíjárulékokat. — És ha kimondja a törvény azt — a mi óhajtott is — hogy az alkotandó szabályrendeletbe kitéhető, miszerint az illető nyugdíjazott egészségi állapotának netán jobbra fordult esetén képességének és előbbeni állása tekintélyét nem sértő hasonló szolgálattételre bár-mikor behívható, az által kevesebbedne a község évi kiadása.

Ezen újabb állás fizetése az eddig élvezett nyugdíjnal kevesebb nem lehet; és ha a nyugdíjazott ezen állásában is munkaképtelenné válna, ismét az azelőtt élvezett nyugdíjat kapja.

Mintha hallanám, sokaknak azon mondasát, hogy szép eszme, de . . . és itt elhallgat, mert nem tudja indokolni, hogy miért kivihetetlen.

Ámde arra én meg azt mondom, hogy igenis kivihető, a legkisebb kétely nélkül, csak emeljük fel kérés szavunkat ott, a hol kell.

Mindenek előtt pedig emeljük fel szavunkat lapok után a közügyekért mindenkor és minden időben oly melegen érdeklődő összes sajtó képviselői előtt, kérvén őket, hogy méltányos, igazságos és humanistikus ügyünkért velünk együtt sikra szállva, széleskörű tudásukkal és nagy befolyásukkal szíveskedjenek nekünk propagandát csinálni.

Kérjük meg a magas kormányt egy jól megindokolt memorandumban, hogy a fent elmondott óhajítás szerint szerkesztendő törvényjavaslatot lehetőleg sürgősen elkészítvén, az országgyűlés elé terjesztvén, annak jóváhagyását a legmagasabb helyen is kieszközölni és törvényerőre emelni kegyeskedjék.

Végül kérjük fel kerületeink országgyűlési képviselőit írásban vagy szóval, hogy ügyünket támogatni méltóztassanak, annyival is inkább, mert ily törvény alkotása által az államkincstár éppén nem, az egyes községekre alig számbavehető teher származik; magasabb pótdó kivetést maga után nem von, mivel azon levonások, a melyek a tényleg alkalmazottak fizetéséből a közpénztár javára nyugdíjárulék címen vissza-

tartatnak, majdnem fedeznék a netán nyugdíjazottak és segélyezettke fordított kiadásokat. A községi tisztviselő ellenben a reájok háruló ilyenmü megterhelést — jövőjük érdekében — kész örömmel fogadják és viselik.

Midőn ezen közérdekű első felhívást mindenki szíves jóakarátába és figyelmébe ajánlom, felkérem az összes hírlapok mélyen tisztelt képviselőit és munkatársait, hogy ennek becse lapjukban tért engedni, jóakarátú véleményükkel támogatni és terjesztvén szíveskedjenek.

Felkérem továbbá az összes rendezett tanácsú városok, valamint a nagy és kis községek azon tisztviselőit és alkalmazottjait — kik nyugdíj-jogosultsággal nem bírnak — hogy ezen felhívást beható tanácskozás alá venni s ha vizsgálomra talál, szíveskedjenek arról engemet községenként és városonként legalább egy-egy levelező-lapon értesíteni a végből, hogy ha azokból látom, miszerint eszmémnek pártolói akadtak, közölhessem ugyanezen uton egy újabb felhívásban a további teendők iránti nézetemet.

Magamat a tek. szerkesztő úr szíves jóindulatába ajánlom s maradok
Gyulán, 1900. január 30-án
alázatos szolgálója

Laczkó Péter,

Gyula r. t. v. kiadója és levéltárnoka,
okleveles jegyző.

Vármegyei közgyűlés.

(Vége.)

33. Hajdu Sándor és Rasovszky Sándor ó-becsei lakosok felebbezése az O-Becsen megejtett előjáróválasztás ellen.

34. Vidákovits Ferenc és társai felebbezése a Nemes-Militics községben megejtett előjáróválasztás ellen.

35. Sőregi Mihály felebbezése a Csurog községben megejtett előjáróválasztás ellen.

36. Pecziy Mladen és társai felebbezése az Ada községben megejtett előjáróválasztás ellen.

37. Szezyrid József és társai felebbezése a Bács-Martonos községben megejtett előjáróválasztás ellen.

38. Medakov Vlada és társai felebbezése a Vilova községben megejtett előjáróválasztás ellen.

39. Major Ferenc és társai felebbezése a Zsalya községben megejtett előjáróválasztás ellen.

40. Kovacevits Radivoj és társai panasza a törvényhatósági bizottság 1899. évi október hó 27-én 1392. sz. a. az adai jutalékadó iránt hozott határozata ellen.

41. Nagy Abonyi László és társai zentai lakosok felebbezése a Zenta város képviselőtestülete által Buday Dező polgármesternek megszavazott személyi pótlék tárgyában hozott határozata ellen.

42. Tillinger Marton és társainak felebbezése Wekerlefalva község által az obrovác wekerlefalvai lecsapolótársulat egyik levezető csatornájának áthelyezése érdekében hozott határozat ellen.

43. A moholi polgári községi iskolaszéknek felebbezése Mohol község képviselőtestületének a gazdasági ismétlőiskola tanítóinak díjazása tárgyában hozott határozata ellen.

44. O-Kaniza község képviselőtestületének a betipiacterek áthelyezése tárgyában hozott határozata s az ellen Szilágyi Antal és társai által beadott felebbezés.

45. Gyulafalva község képviselőtestületének határozata a körorvos utáthalánya tárgyában.

46. Hódságh község határozata artézi kut furása tárgyában.

47. Jankovác község határozata a balas-rigyicai h. é. vasutára adandó hozzájárulás tárgyában.

48. Lok község határozata az ó-becse—újvidék—titeli h. é. vasutal szemben fenálló tartozásának törlesztése tárgyában.

49. Tiszakálmánfalva községének határozata az ó-becse—újvidék—titeli h. é. vasut céljaira kisajátított községi ingatlanra vonatkozó szerződések jóváhagyása tárgyában.

50. Csonopla község határozata az ó-becse—zombori h. é. vasutára adott hozzájárulása tárgyában.

51. Uj-Soóvé község határozata a soóvé-ó-kéri törvényhatósági ut céljaira szükséges területek tulajdonosaival kötött egyezségnek jóváhagyása tárgyában.

52. Mélykut község képviselőtestületének határozata Tallosi János és társai mélykúti róm. kath. tanítók fűtő szalma járandóságának készpénzbeni megváltása tárgyában.

53. Bács-Szt-Tamás község képviselőtestületének határozata a vadászati jog bérbeadása tárgyában.

54. Veprovác község képviselőtestületének határozata Macskovits Mátyás segélyezése tárgyában.

55. Sztanisits község képviselőtestületének szabályrendelete a postai értékküldemények átvétele tárgyában.

56. Gyulafalva község képviselőtestületének szabályrendelete ugyanazon tárgyban.

57. Bács-Petrovostellő község képviselőtestületének határozata Molnár József kegydíja tárgyában.

58. Lality község képviselőtestületének határozata a körállatorvos látogatási és gyógykezelési díjai tárgyában.

59. Gara község képviselőtestületének hason tárgyban hozott határozata.

60. Béregh község képviselőtestületének hason tárgyban hozott határozata.

61. Bácsujfalva község képviselőtestületének hason tárgyban hozott határozata.

62. Rigyica község képviselőtestületének hason tárgyban hozott határozata.

63. Piros község képviselőtestületének hason tárgyban hozott határozata.

64. Glozán község képviselőtestületének on tárgyban hozott határozata.

65. Csávoly község képviselőtestületének hason tárgyban hozott határozata.

66. O-Soóvé község képviselőtestületének hason tárgyban hozott határozata.

67. Temeriu község képviselőtestületének hason tárgyban hozott határozata.

68. Bács-Martonos község képviselőtestületének hason tárgyban hozott határozata.

69. Bakay Alajos felebbezése Zenta város képviselőtestületének fizetési előleg utalványozását megtagadó határozata ellen.

70. Bergel Ferenc felebbezése Zenta város képviselőtestületének a pincehelyiségek bérlete tárgyában hozott határozata ellen.

71. Klemann Mátyás és társainak felebbezése Bajsa község képviselőtestületének Vojnits József rendőrdíj-bátraleka tárgyában hozott határozata ellen.

72. Koszovacz Milán és társainak felebbezése Bács-Földvár község képviselőtestületének dr. Somogyi Dező jutalmazása tárgyában hozott határozata ellen.

73. Berits Theodora felebbezése O-Becse község képviselőtestületének lakásilletménye tárgyában hozott határozata ellen.

74. Jovánovits Voisláv és Mezey Elek felebbezése Zenta város képviselőtestületének a gyógyszerek szállítása tárgyában hozott határozata ellen.

75. Habram János és társainak felebbezése B.-Martonos község képviselőtestületének a tanítói fizetések rendezése tárgyában hozott határozata ellen.

76. Czivrits Milán és társainak felebbezése O-Szta-par község képviselőtestületének az előfogatosok felfogadása tárgyában hozott határozata ellen.

77. Bács-Földvár község képviselőtestületének határozata Lovász István jutalmazása tárgyában.

78. Ugyanannak határozata Kreinicker Antal jutalmazása tárgyában.

79. Ugyanannak határozata Nacs Károly jutalmazása tárgyában.

80. Ugyanannak határozata dr. Balassa Béla és Gajcsinovits György jutalmazása tárgyában.

81. Uj-Szivac község képviselőtestületének határozata Kappesz Henrik törleszi engedélye tárgyában.

82. Dantova község képviselőtestületének határozata a mészárszék épület bérbeadása tárgyában.

mindent, csodálhassunk mindenható kezéd alkotásainak utóérhetetlen műveit. Bocásd meg nekünk azt, hogy rajongva szeretjük az anyatermészetet, jobban mint az önmagunkban egymás ellen agyarkodó felebarátainkat, kiket a távolban elfeledni akarunk. Ne engedd, hogy vándorutainkon erőnkön fölül merjünk. Te, ki a tengerreket mozgatod s felhőidben megkötöd a vizeket, távoztad el tőlünk haragodó jelét, a viharrohamot, dúló fűrgöteget s minden szerencsétlenséget, mely érhetne minket a havasok ormán, tűzhányó kráterek szélén, mérhetlen barlangok fátongásánál, bányák fekete mélyén, mérhetlen mélységű tenger zugó hullámain, szóval mindent, hova vándorbotunk vezet, a hova mindeneket látó szemed kiterjed. Ha kéréssem hatni tud rád: hallgasd meg és áld meg magyar hazámat, áld meg szülővárosomat. Amen.

Valóban nagy hálával tartozom Istennek, hogy anyai utamon szerencsésen vezérelt.

Paternoster a templom neve, mellette apáca-zárda. Latour d' Auvergne Aurélie hercegnő építette mind a kettőt 1868-ban.

A zárda oszlopos folyosóján 32 márványtáblára van 32 különböző nyelven bevésve a „Miatyánk“; 1888 óta magyar iratú tábla is van. A generosa gens hungara csináltatta. Ez is egy cseppje a hazafiak*) munkájának.

A fiatal asszonyok és az inci-finci gyermekvilág, az elracsolt falak közül, hol ifjú életüket raboskodják le, fölment már a lapos házak tetejére szellőzködni és friss léget szívni, mikor a nap nem öntött már lángesőt a fedélre. A családi örömeknek élnek. Csengő a csevegésük. Kényelmes a sétájuk, mert a házakat nem fűdelezi, hanem tapasztyják, sárragacsos, mészragacsos bevonják, kövel kirakják.

Az asszonyok tarkán, a gyermekek csupaszon vagy félmeztelenül járnak.

Egyik másik háztetőn ugyancsak nekividámult az esti élet. Csókos gyermekek lármája vidámítja az anya-

*) Fraknói Vilmos c. püspök adományából és Viszalaszy Károly plébános gyűjtéséből.

életét. Az anyai szeretet nincs kötve se ranghoz, se módhoz, még a műveltséghez sem.

Vidáman hancuzó, ökölnyi gyerekek, kiket nem ölnék betűvel, a maguk szabadjára vannak eresztve, a mennyire ezt a térség engedi. Mint a gyíkok, elevenek, fűrgék. A női nemnek évszázados tagja is van közöttük egy, tisztos matrona személyében. Bizonyára dedánya. Tel anyó mellett a kacagó tavasz is ott van, fogyatékos, könnyű, lenge ruhában. Fatime a ház szemefénye, édes anyjának a büszkesége, édes apjának a feltett kincse. Nincsen fűtve fűdököltség, nyugati nők módjára, a kik hervasztják a bájukat, azért könnyen hajlados és enyeleg az édes szavu babákkal. Talán már maga is gondolt egyre. — Keleten előbb van a virágzás s gyors az elvirágzás.

Gyöngyház fűsűcske tartja össze a fiatal leány haját, mely a pókháló selyméhez hasonló. Majd azután a leányok rajongó, mindent feledő szeretetével, karjai közé kapja a karontólót, magához szorítva becézi és babusgatja, csókkal borítja a kicsikének arcát. Szinte rángatózik ennek ajka, fel is sir a nagy szeretet elviselhetlenségében, a mi alkalmat ad a fekete dadának, hogy belenyávogjon a háztető idiljének koncertjébe, melyből egy-egy élesebb hangot elkap a szellő s hoz föl, énekké szűrődve.

Úde gyermeki hangon csak zibongjatok, kedves teremtesek. Mienk a mult, a lemondás és a feledés, tietek az élet, a jövő s minden, amit a jövő még kitalál. Allah boldogítson, szép Fatimé!

Ezenközben késő lett. Elsuhogott az idő. Az „Ave Maria“ is elkondult. Az imára szólító műezzinnek nyújtott hangja, mélabus, majd tremolózó szép éneke hangzott föl. Szinte tivült, mégis meghat: Il Allah végszava. Az esthajnal áttetsző szürkességében látjuk a minaretek erkélyén Allah buzgó szolgáját, szemét lebnnyva, fülét bedugva, hogy ne lásson, hogy ne halljon, mikor Allah dicsőségét zengi. A benepestült háztetők olykor nagyon is szép idilvilága kísértetbe hozhatná a jámbor Jusszofot, aki a barang szerepét tölti be. Érces és gyönyörű mély hangját ki is választák.

Ott, hol egyszer a látókok vészjólata jaidult föl, most Jehova helyett vén mecset miuaretjének a karzatáról, Allah többszörös dicsőítésére melódikus dallamban hangzik le az esti imára hívás. Ez volt a nap ötödik imádsága, mely a láthatár elsőtedésével vette kezdetét. Édes szó hirdeti, hogy „jobb az imádság, mint az álom.“ Mohamed meg így tanított imádkozni!

Libbenő árnyak fátyolt vetnek utunkra. Estére tért az idő, sietségre sarkalt. Time is money, mondja az angol. Mire a városba beértünk, derekasan meg is üregetett már az este, főlszikráztak a csillagok. Az óramutató jól elfordult már a nyolcastól. Terceselt az utca javában.

Fogasabb szélesapások zendültek, suhantak el mellettünk s többször körülsimogatták verejtékes arcunkat. Még jó, hogy nem szurtak a tüdőbe, mikor megcsapta a galyakat, hogy meglibbent bele a fűszál is.

Ez az esti körtúra indult esteli szél, mely csak a völgy mélyén vált enyhébbre, emléket hagyott sokunknál, akik azon mesterkéltnék, hogy minél szellősebb és könnyebb öltözetet vigyünk Keletrre. Vitorlavásznak helyett szór szövetet, Jäger dr. gyapjúgyártmányait kellett volna inkább vinni magunkkal.

Jeruzsálem nagyobb utcáin is gyér számmal voltak láncokkal fölbúzza, az ákombákom sikátorokon pedig csak elvétve voltak fölül köröszült búzza a lámpások, hogy oszlassák az ég feketeségét, melyet az éj borított a zig-zugos városra.

Talán erre a gyarló világitásra nevettek le a végtelenbe vesző, de azért mégis ragyogó csillagok. A házak ablakainak sincsenek itt fényes szemek.

Az utcai lámpák füstös és piszkos tüvegén keresztül nehezen verődött ki ugyan a világosság, de azért a városban még sem volt teljes a sötétség. Csak visszahúzódott az agyakra. Mert van itt lelki sötétség elég nagy, elmaradt észjárás sőt nagyon sok. Mintha nem is itt tanított volna a világ világossága, mintha nem is itt tanított volna a minden idők nagymestere, akinek tanítása maig eleven maradt, imádsága ajkáról-ajkra maradt.

83. O-Becse község képviselőtestületének határozata a gazdasági ismétlő iskola felállítására tárgyában.

84. Ugyanannak határozata Jakovlyev Szima kegydija tárgyában.

85. Hódságh község szabályrendelete a korcsmai zárórak és táncmultságok tárgyában.

86. Lality község képviselőtestületének határozata a községi rendőrség létszámának emelése és a lovasrendőri állások beszüntetése tárgyában.

87. Ada község képviselőtestületének határozata Ábrám Mihály fizetési előlege tárgyában.

88. Mélykut község képviselőtestületének határozata az iskolaszolgái állás rendszeresítése tárgyában.

89. O-Palánka község képviselőtestületének határozata a földadó különbözet megtérítése tárgyában.

90. Thuria község képviselőtestületének határozata a lovasrendőri állások beszüntetése tárgyában.

91. F.-Szt.-Iván község szabályrendelete a postai értékek átvétele tárgyában.

92. Bajmok község képviselőtestületének határozata Köszegi Ferenc tanító korpótléka tárgyában.

93. Ugyanannak határozata a gazdasági ismétlő iskolai tanító tiszteletdíja tárgyában.

94. Titel község képviselőtestületének határozata a községi orvos látogatási díjai tárgyában.

95. Gombos község szabályrendelete a pénztári kulcsok őrzete tárgyában.

96. Mohol község szabályrendelete a postai értékek átvétele tárgyában.

97. Tiszakálmánfalva község képviselőtestületének határozata a községi orvos látogatási díjai tárgyában.

98. Torzsa község képviselőtestületének határozata a Burger Jakab részére eladott ingatlan tárgyában.

99. Lok község szabályrendelete a korcsmai záróra és táncmultságok tárgyában.

100. Parabuty község képviselőtestületének határozata a közgyám fizetése tárgyában.

101. Prigl.-Szt.-Iván község képviselőtestületének határozata az előjárók jutalmazása tárgyában.

102. Ugyanannak határozata a községi óvoda építési költségeinek mikénti fedezése tárgyában.

103. Vajszka község képviselőtestületének határozata a gyepmester díjai tárgyában.

104. F.-Kovil község képviselőtestületének határozata Marinkov Milos törlési engedélye tárgyában.

105. Ugyanannak határozata Petrovits Milos ugyanazon ügyében.

106. Ugyanannak határozata Popov Ráda ugyanazon ügyében.

107. Mosorin község képviselőtestületének határozata Janics Maxim törlési engedélye tárgyában.

108. Ugyanannak határozata Kurucz Zsiván ugyanazon ügyében.

109. Gardinovec község képviselőtestületének határozata Mankovits Gyoka törlési engedélye tárgyában.

110. Ugyanannak határozata Radak Jęfta ugyanazon ügyében.

111. Kuubaja község képviselőtestületének határozata a pénztár és pénztárszoba kulcsainak elhelyezése tárgyában.

112. Vilova község képviselőtestületének határozata Radivojević Milán községi és adópénztárnok fizetés fel-emelése tárgyában.

113. Bajmok község képviselőtestületének határozata óvónői állás szervezése tárgyában.

114. Csantavér község képviselőtestületének határozata vágóhíd építése tárgyában.

115. Dautova község képviselőtestületének határozata a községi irnok lakáspénze tárgyában.

116. Bacs-Keresztur község képviselőtestületének határozata Toby Antal községi végrehajtó megjutalmazása tárgyában.

117. Gyurgyevó község képviselőtestületének határozata a fogyasztási adó kezelési jutalék hováfordítása tárgyában.

118. Kovil Szt.-Iván község képviselőtestületének határozata egy tűzifecskendő beszerzése tárgyában.

119. Ugyanannak határozata egy hullaház felállítására tárgyában.

120. O-Palánka község szabályrendelete a községi személyzet fizetése és napidíjai tárgyában.

121. O-Verbász község képviselőtestületének határozata a községi lovas rendőrség megszüntetése tárgyában.

122. Prigl. Szt. Iván község képviselőtestületének határozata a községi rendőrség ruhaátalánya tárgyában.

123. Szilbás község képviselőtestületének határozata az előfogatosi szolgálat biztosítása tárgyában.

124. Csávoly község képviselőtestületének határozata a harangozó fizetésének felemelése tárgyában.

125. O-Verbász község képviselőtestületének határozata Kis Gyula községi jegyző segélyezése tárgyában.

126. Ugyanannak határozata a körorvos látogatási díjai tárgyában.

127. Krusevlya község képviselőtestületének határozata a községi rendőrvezető fizetésének felemelése tárgyában.

128. Kis-Hegyves község képviselőtestületének határozata az elemi kár munkálatra felfogadott irnok díjazása tárgyában.

129. O-Palánka község képviselőtestületének határozata a kataszteri birtokkivétel rendezése tárgyában.

130. Plávna község képviselőtestületének határozata a pénztári kulcsok megőrzése tárgyában.

131. O-Becse község képviselőtestületének határozata a községi aljegyzők lakbérére tárgyában.

132. Zenta város képviselőtestületének határozata Ósz Szabó Mátyás alkalmaztatása tárgyában.

133. Plávna község képviselőtestületének határozata a körorvos és kórállatorvos látogatási díjai tárgyában.

134. Bacs-Petrovics község képviselőtestületének határozata báró Eötvös József összes műveinek megrendelése tárgyában.

135. Ada község képviselőtestületének határozata a postai értékek átvétele tárgyában.

136. Gardinovec község képviselőtestületének határozata a községi rendőrség ruhailetményének megvonása tárgyában.

137. Bacs-Martonos község képviselőtestületének határozata egy bika-istálló építése tárgyában.

138. Ugyanannak határozata a fogyasztási adók kezelése tárgyában.

139. Goszpodince község képviselőtestületének határozata a csurogi rébte vezető uthoz szükséges földterület vétele tárgyában.

Ujdonságok.

Nagybójt. Farsang utolsó napja is elmúlt, nem maradt belőle más, mint a báltermek tündé kaleidokopjai. Izzó, fehér fény reszket a válak meleg borsónyan, a mulatság, zene, a bókók mámorától mind ragyogóbbak lesznek a szemek; a virágok, — a miket éppen, tündén hoztak a bálba: a hervasztó, agyonperzselő hóbén szomorúan csüggenek alá. De mit törődik urnójtik velük; minél jobban hervadnak a virágok, az ő arcuk annál elevenebb, tüzezebb, hódítóbb, piros lesz!... De félre a csábos képekkel. A farsang fénye kilobban: nagybójt a kúszóbón. Ma már nem szabadna vigadói, a bójt a vezeklésnek kell, hogy szentelve legyen. De a mai világ kijátsza a tilalmat, mulat a bójtben tovább. A hamvazó szerda hulló szürke bamván átragyognak a bójt fényes multságainak csillagai.

Szell Kálmán üdvözlése. Szabadka törvényhatósági bizottsága Schmausz Endre főispán elnöklete alatt népes közgyűlést tartott, amelyen majdnem teljes számban jelen volt bizottság Szell Kálmánnak, a szabadalvtárpárt vezérének miniszterelnöksége évfordulója alkalmából nagy lelkesedéssel egyhangulag bizalmat szavazott és elhatározta, hogy üdvözlő feliratot intéz hozzá.

Halálozás. Thum Adolf nyugalmazott karavokvai esperes-plébános folyó évi február hó 27-én életének 66. évében elhunyt. Elhunytáról vettük a következő gyászjelentést: Özv. Zombory Mórné szül. Thum Hermína a saját, valamint gyermekei és számos rokonai nevében is a legmélyebb fájdalommal tudatja, hogy felejtetlen jó fiúve Thum Adolf nyugalmazott esperes-plébános folyó évi február hó 27-én est 6 órakor, életének 66. évében, hosszas betegség és a halotti szentségek ájtatos felvétele után jobblétre szenderült. A megboldogult földi maradványai folyó évi március hó 1-én délelőtt fél 10 órakor fognak a gyászházban (apatiai ut 9. sz.) beszenteltetni és a róm. kath. templomba vitetni, honnét az engesztelő szentmise áldozat bemutatása után a szent Rókus temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Zombor, 1900. évi február hó 28-án. Béke hamvaira!

A kaszinói dalárda farsangi dal- és táncestje. Vidámságban, jókedvben, méltóan eddigi multságaihoz zajlott le huszadik kedden a zombori kaszinói dalárda bangversenye és bálja. Az a példátlan siker, a mely a mi dalárduknak minden nyilvános szereplését koronázta, óriási csigázta a közönség érdeklődését e farsangi multság iránt. A zene, ének és szaváló művészet ünnepe volt ez az estély, a melyen a dalárda legjobb produktumaiban gyönyörködött a közönség. Művész esetjére volna szükség, a mely megfesse a terem képét. Egy szép virágos kert volt a terem. Asszonyok, leányok, a legszebbek töltötték meg a széksorokat. A gyönyörű toalettek színeiben a szivárvány minden arnyalata képviselve volt. Együtt volt városunk társadalmának színe, java. Nyolc óra után kezdődött a bangverseny. Egy női zenekar játszott Friton G. „Egyveleg” című művét. A hölgyzenekar már megjelenésekor általános derűtséget keltett. A dalárda férfi tagjai festői női toalettekben, óriási francia boubonkorbeli díszes kalapokkal a fejükön, a dalárda tagjainak karjain jelentek meg a pódiumon. Óriási kacaj és tetszés zaj üdvözölte a kezes női zenekart és igazi farsangi bohó hangulathoz hozta közönséget. Az egész zene piece alatt, folyton nevetett és kacagott a közönség és a női zenekart riadó tapsviharral fogadta. Pajzán jókedv vonult be velük a terembe. A zenekar teljesen precíz, szép előadása, a mely a női zenekark igazán hű és megkapó utánpótlása volt, mindenkit földterített. Az igazán sikertült első pont után a dalárda férfikara énekelte el Huber Károly „Ha megfogom az ördögöt” című dalát, a nála megszokott művészi precizitással. A harmadik számot Sztrilich Béla foglalta le. Egy szecessziós szellemű vig monologot adott elő, sok jókedvvel és humoral. Pompás, izérol, tövérol igazi farsangi humortól duzzadó szavallat volt ez. Szép előadásával elragadta a közönséget, a mely alig szűnt meg tapsolni és eljenezni a kitérő szavallatnak. Ezután „Halberdó” című szerelmes bakabistóriát a bur háboruból adták elő a dalárda műkedvelői, a következő szereposztással. Haptak (Mály István), Bakkanos (Szántó Károly) Morgó (Lévay Nándor), Prófund (Alföldy László), Silbak (Gruda Pál). A vig história nagy tetszést aratott. A szereplők mindegyike vigan, jókedvvel énekelte és beszélt szerepét. A vig história nagyon tetszett a közönségnek. A vegyeskar Belezny Mazurkáját énekelte. A férfiak között tündéri látvány volt a dalárda bájos leányserege. A vegyeskar precíz és művészi előadásában a remek dal minden egyes részlete finoman érvényesült. Sikertült „Rettenetesen borzalmas történet” fejezte be a műsort, a melyet egy vándor troubadur zenekiséret mellett adott elő. A vándor troubadur szerepében Gruda Pál oly szép alakítást nyújtott, a mely bármely nagy színész hírneves komikusához méltó. Teljesen reális alakítása nagy hatást keltett és a jó kedvre hangolt közönség riadó tappsal és éljenzéssel fejezte ki elismerését. Mellette igen komikus alakok voltak az ő külön zenekarának művészei: Staudacher József (trombitás), Tautner Ottó (hegedős) és Major József (harmonika). Haasz Gyula festette a vándor troubadur által előadott dráma egyes jeleneteit. A közönség az igen sikertült képeken folyton kacagott. A bangverseny után kezdetét vette a tánc, a mely kiválóan kirivradtíg tartott.

Adományozás. A Futtakon 1899. évben megalakult és szépen fejlődő „magyar olvasókör” részére a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszterium a rendelkezésére álló „népkönyvtár”-ból 100 kötetes könyvtárt adományozott, mit az egyetlen tagok hálás köszönettel fogadtak annál is inkább, mert a még rövid idő óta működő egylet első berendezései — mi a mai igényeknek teljesen megfelelő — amugy is áldozatokba és tetemes költségekbe kerültek a s könyvtárt ez ideig mellőzni voltak kénytelenek; de most annál nagyobb a remény, hogy rövid idő alatt az eddigi berendezéshez illő és a mai kornak megfelelő könyvtárral is fog az egylet rendelkezni, a mi egyébként is célba vététt.

Névmagyarosítás. Stein József szabadkai lakos vezetéknevét „Szállási”-ra magyarosította a belügyminiszter engedélyével.

Házasság. Löffler Adolf új-kigyósi kereskedő március hó 4-én köt O Kanizsán házasságot özv. Engel Zsigmondné szül. Kassovits Rózával.

Pályázat. A zombori törvényszéknél irnoki állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények 4 hét alatt nyújtandók be.

Eset Zentán. Zentán sok beszédre alkalmas adó eset történt. Szabó László ügyvéd, a mult cikluson országos képviselő, aki a Házban a polgári házasság ellen szavazott, felesége meghalván, ennek nővérel, illetőleg sógorasszonyával csak polgári házasságot kötött, az egyház elé nem ment esküdni. Ennek most következei lettek. A zentai plébános fölszólította Szabót, hogy a hitközségi képviselősről mondjon le, mert az egyházközségi gyűlésnek nem lehet tagja az, aki házasságát egyháziilag nem kötötte meg. Később Szabó László egy esketésnél mint násznagy jelentkezett, az eskető pap azonban visszautasította őt, mert a püspöki karnak 1895. szeptember elsején hozott közös határozata e tiszttségtől a csak polgári házasságban élőkét kiltítja. Tudtára adta a pap Szabó Lászlónak, hogy halála esetén még egyházi temetésben sem részesülhet.

Nyilvános nyugtázás. A zombori polgári ifjúság által 1900. évi február hó 24-én a „Fehér hajó” szállóban a „Zombori Iparos Dalárda” javára rendezett táncestélyének tiszta jövedelmét, azaz 10 korona 70 fillért, továbbá Buják Lajos 1 kor., Belosovits Károly 60 fill., Wollner Vilmos 60 fill., Turi János 40 fill., Major Antal 40 fillér, Horváth Mártonné 30 fillérrnyi feltűzetését, összesen 3 korona 30 fillért a dalárda átvette. Fogadják ugy a rendező urak fáradságukért, valamint a feltűzetők is nemesszívű adakozásukért a dalárda hálás köszönetét.

Eljegyzés. Dr. Németh Arthur pécsi köz- és váltóügyvéd, a pécsi káptalan ügyésze, eljegyezte Docaupil Antal nyug. főhercegi főerdész leányát, Erzsike kisaszonyt Bajáról.

Halálozás. Sztojsits Milán a zombori g. k. tanítóképző intézet tanára február hó 28-án életének 34. évében meghalt. Elhunytáról a zombori szerb nőegylet, melynek a megboldogult jegyzője volt a következő gyászjelentést adta ki: Szomorodott szívvel tudatjuk, hogy felejtetlen bugzó jegyzőnk, Sztojsits Milán, a zombori szerb tanító- és tanítónő-képző intézet tanára hosszu és kínos szenvedés után életének 34. és a jegyzői működésének 3-ik évében február hó 28-án d. u. 2 órakor jobblétre szenderült. Zombor, február hó 16 (28) 1900. Legyen emléke áldott! A zombori szerb nőegylet. — Családjá a következő jelentéssel tudatja a gyászirt: Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk rokonaink és ismerőseinkkel, hogy felejtetlen unokafivértünk Sztojsits Milán, a zombori tanító- és tanítónő-képző intézet tanára és a karlócai szerb egyházi kongresszus képviselője, f. é. február hó 28-án életének 34. évében jobblétre szenderült. A boldogult hilt teeme március hó 1-én délután 4 órakor fog a szent Györgyöl nevezett egyházban beszenteltetni és onnan a Nagyboldogasszony temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Zombor, 1900. évi március hó 1-én. Legyen emléke áldott! Özv. Románovits szül. Sztojsits Anna, Kolarits szül. Dobrojevits Katarina, nagyénéje. Dobrojevits György, Dobrojevits Plató, nagybátyjai és számos rokonai.

Pályázat. A cs. és kir. 4. hadtest parancsnokság folyó hó 18-án kelt I. 977. sz. rendeletével a következő pályázati hirdetményt tette közzé: A Rapp Borbála asszony féle alapítvány egy alapítványi helye, melynek alapítványi élvezete 172 (százhetvenkét) korona és mellyel az illető igényjogosult egyszer lesz részesítve, türesedésbe jött. Igénnyel bírnak: 1. Cs. és kir. tisztek özvegyei vagy árvai, akár ezek férje vagy apja tényleges szolgálatuk alatt, vagy már mint nyugdíjazottak haltak meg. 2. Még életben levő nyugdíjazott tisztek feleségei vagy leányai. Előnyben azok a részesítettek, kiknek férje vagy apja habóruban esett el vagy pedig sebesült meg és azért vonult nyugdíjba. 3. Tényleges szolgálatban álló tisztek feleségei vagy leányai, hogy ha pályázatok idején a 4. hadtest területén laknak és ha betegségük miatt kényszerítve vannak Gleichenberg gyógyfürdőt használni, azonban hogy ha azt tényleg felkeresik is. Ezen pályázók folyamodványukban azon körülménynek adjanak határozott kifejezést, hogy Gleichenberg gyógyfürdőt az alapítványi élvezetnek elnyerése esetén használni fogják, mivel az alapítvány csakis a fürdővendégek kivonatos névjegyzékének bemutatása után folyósítatik. Mint folyamodványi mellékletek esketési illetve születési anyakönyvi kivonatok és a Gleichenbergi gyógyfürdő használatának szükségességét bizonyító orvosi bizonyítvány, csatolandók. A folyamodványok az illetékes nyilvántartó hatósághoz folyó évi április hó 20-ikig nyújtandók be.

Eleven újság Ujvidéken. Az ujvidéki ke-rekpar-egylet f. évi március hó folyamán nagyszabású műkedvelői előadással kapcsolatos táncmultságot rendez. Szávay Gyula, a „Györi Hírlap” neves szerkesztőjének kitérő beszélő életkepe az „Eleven újság” kerlt szíre. Az előadás a Dungszerky színházban lesz megtartva, amelyet az „Erzsébet” szálloda termében tánc fog követni. A műkedvelő előadás iránt oly sokzatlan nagy érdeklődés mutatkozik, hogy az ünnepek sikere eleve biztosítva van. A darabban 45 műkedvelő fog szerepelni. Résztelőkét ezideig a következők ígérték meg: Molnár Gézáné, Veszolovszki, Kacsokovits Ilona, Haller Aranka, Szeiffert Laura, Gosztovics Ivana, Sax Ilona, Adamovits Melánia, Schäffer K., Tissziotti nővérek, Scoffo nővérek, Szommer Mariska, Bodnár Vilma, Hollós Aranka, Kleesz Stefi, Belohorszky Melánia, Regényi Olga, Knippl Anna, Joanovits Nedela stb. dr. Mayer Oszkár, Zatonyi Dezső, Horváth Lajos, Haller Géza, Kirsch bíró, Berger József, Molnár József. A zenerovatban özv. Dr. Schossbergerné, a Hollós Lipót vonósnegyes és a Schäffer-féle vonósnyolcas ígérték meg szives közreműködésüket. A tánchoz a pétervárad 70. gyalogezred zenekara és Stirzinger cigánybandája fogja a zenét szolgáltatni.

A bajai gyümölcsészeti egyesület. A bajai gyümölcsészeti egyesület nemcsak hogy minden ünecél nélkül fáradozik a gyümölcs és szőlőtermelés emelését minden erejéből fokozni, hanem áldozatot is hoz számtalanszor, hogy magasztos célját minél könnyebben terjeszthesse. Ezen célja szolgálatában tett már egy 400 koronás alapítványt a Ferenc József Tanítókháza javára s ajánlott fel minden tanítóktól érkező vagy általuk közvetített megrendelésből az ösziéknél 6%, a tavaszitknál 4% engedményt nevezett célra, sőt a Tanítókházának szükséges minden növény díjtalanul ad. Az egyesületet melegen ajánljuk a közönség figyelmébe. Árjegyzékét bérmentve küld bárkinek az egyesület.

Névmagyarosítás. Kolompár István zombori illetőségű zombori lakos, a saját valamint kiskoru gyermeke Mária nevét „Kömlösi”-ra magyarosította a belügyminiszter engedélyével.

Névmagyarosítás. Brauner Zsigmond joghallgató, zombori lakos nevét belügyminiszeri engedéllyel „Turányi“-ra magyarosította.

Döghúst mérő hentesek. Nagy szenzáció keltett a nyár folyamán ama leleplezés, mely szerint Kiss testvérek szabadkai kiterjedt üzletkörtel bíró hentes cég dögsertéshúst dolgoztatott fel s azt a fogyasztó közönségnek busáruk s egyéb készítmények alakjában árusította el. A vizsgálatot Vojnits Béla rendőrkapitány vezette s kiderítette, hogy a följelentés alapos és a szörnyű vád igaz, miért is Kiss testvéreket 400 korona pénzbüntetésre, az iparjognak 6 hónapra leendő elvonására ítélte s a város területéről 5 évi időre kitiltotta a vakmerő henteseket. Ezen ítélet ellen Kiss testvérek a miniszteriumhoz felebeztek, azonban eredménytelenül, mert a belügyminiszter a felmentő városi tanácsi ítélet megváltoztatásával az I. fokú ítéletet hagyta helyben. Az ítéletet a napokban hirdette ki Vojnits kapitány a vétkes hentesek előtt, kik ennek folytán az üzletet felszámolták és Szabadkáról elköltöztek.

Gabonauzóra. Moholról írják lapunknak: A múlt évi gabonauzorsorapereknek pendantja akadt. Koraszervező vált uzsorával vádolni a gabonára adott előlegek hitelezőit, midőn az adósság megfizetését követelik. A szóban forgó eset megértéséhez szükséges tudni, hogy Mohol róm. kath. tanítói miniszteri jóváhagyással ellátott alapszabályok szerint működő egyület alkottak, mely a megszorult földmivelő népek gabonát hitelez 25 százalékos kamattal, még pedig olyképen, hogy a kölcsönvevő gabonamenyiség kamatjával együtt természetben fizetendő vissza. Ilyen könnyű adósságokat behajtott, részben perelt a tanítói magtár-egyesület mostanában. Erre több adós uzsorával vádolta az együletet. Ez ügyben kinn volt a múlt héten dr. Mikosevits Kanut főszolgabíró és több napon át vizsgálatot folytatott, amelynek eredményét annak idején közöljük.

Eltűnt leány. Megyesi Ferenc szabadkai lakos panaszt tett a rendőrségnél, hogy 16 éves leánya, aki egy uri háznál volt szolgálatban, még m. hó 1-én kilépett a szolgálatból s azóta nyoma veszett. A leány elég csinos, jól kifejezett s elég szépen öltözködött, amiért is az apának az a gyanúja, hogy lélekuffarok hálójába került. A panasz folytán a rendőrség azonnal megindította a nyomozást s már az eddigi eredményből valószínűnek látszik, hogy a leányt Szabadkáról külföldre vitték.

Értesítés. A szegedi m. kir. bábaképző-intézetnél a legközelebbi magyar-német tanfolyamra való beiratások március 1-től 10-ig tartanak. A felvételnél bemutandó okiratok: keresztlevél, illetőségi erkölcsi és orvosi bizonyítvány.

Elfogott katonaszökevény. A napokban a Zimonyból érkező vonattal egy szerb katonai egyenruhába öltözött közkatona érkezett Szabadkára. A vasúti rendőrség figyelmessé lett reá, felszólította, hogy menjen be velük a rendőrségre s igazolja magát. A katona követte a rendőrt, aki a főkapitány elébe vezette, ahol a következőket adta elő: Risztics Milutinnek hívják, 22 éves grocke-i (Szerbia) származású, Belgrádban szolgált; először azt adta elő, hogy m. hó 1-én a poszton elaludt és meglöpték, később pedig azt, hogy valami hivatalos iratot vesztett el, félt a büntetéstől, hogy a haditörvény elé állítják, csolnokon átment a Dunán Zimonyba, ahol a hatóságnak átadta kardját, egy ideig ott járt-kelt a városban s a napokban vonatra ült s Budapestre akart utazni. A főkapitány hitelt adott a szavának s a napokban utlevéllel Budapestre küldi azzal, hogy a szerb konzul előtt kell neki jelentkezni s ez ki fogja tudni, vajjon nem követett-e el valami bűntényt s a büntetés elől megszökött hazájából, amely esetben ki fogják adni a szerb hatóságnak. Mint katonaszökevényt nem adják ki.

Paraszt fufang. Nem mindennapi eset történt Bács-Almásán. Ugyanis Schlesinger Gyula bajai kereskedő Scheer nevű utazójának átadott 3 drb 300 frt értékű váltót azon utasítással, hogy menjen Bács-Almásra és kérdezze meg az ottani elfogadó földmivészeket Benkovits Ádám és Schauer Jánost, hogy sajátkezü aláírásaikat elismerik-e? Az utazó meg is jelent az elfogadó Benkovits Ádámnál B.-Almásán, ahol éppen a másik elfogadóval is találkozott. Az utazó bemutatott nekik az általuk elfogadott váltókat és megkérdezte őket, vajjon ráismernek-e aláírásukra. Erre Benkovits, az egyik aláíró, azon ürügy alatt, hogy bemegy a pápaszeméért a szobába, a váltókat magához ragadva kiment. Az utazó rosszat sejtve, utána iramodott, de akkor már a fufangos Benkovits a váltókat a szekrénybe zárta, határozottan kijelentvén, hogy azokat vissza többé nem adja. A kétségbeesett utazónak most egy mentő gondolata támadt. Elsietett és nemsokára két tanuval bejött az erőszakoskodó atyafihoz, felszólítván őt a váltók kiadására. Benkovits a tanuk jelenlétében kijelentette, hogy két váltót visszatart, egyiket azonban hajlandó visszaadni. Az utazónak ezen kijelentés elég volt és rögtön megtette a b.-almási járásbírósnál a bünyenyítő feljelentést.

Szerkesztői üzenetek.

H. Gy. B. Ó-Szivac. Alkalmi költeményét szívesen vesszük.
Edith. B.-Almás. Köszönet. Minden meglesz.
K. Viktor. Karavunkova. Tárcaját legközelebb hozzuk. Köszönet.
Sz. I. Ó-Morovica. Panaszával forduljon a járási főszolgabíróhoz.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Eperfa eladás.

A csantavéri községi faiskolából igen szép fiatal eperfák kaphatók, darabonként 30 fillérjével.

Elüljáróság.

3-3

Leckék.

Két nő, született franciák, kik a német nyelvet tökéletesen birják, francia-, német- és zongora-órákat kívánnak adni. Lakás: Barát-ntea, **őzv. Guttmannénál.**

668. sz. 1900.

Nyári legelő bérbeadási hirdetés.

Alulírott erdőhivatal részéről közhírré tétetik, hogy a bezdáni, apatini, doroszlói és palánkai erdőgazdálkodások kertletéhez tartozó erdőkben a nyári legeltetési jogok az apatini m. kir. erdőhivatal irodájában 1900. évi március hó 19-én délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen felsőbb jóváhagyás fenntartása mellett a legtöbbet ígérőknek bérbeadni fognak.

Az árverési és szerződési feltételek előlegesen is az alulírott hivatalnál és az illető erdőgazdálkodásoknál a szokásos hivatalos órákban betekintheők.

Apatinban, 1900. évi február hó 26-án.

M. kir. erdőhivatal.

Hirdetés.

Vrpolje községében folyó évi március hó 1-től fogva minden csütörtöki napon

hetivásár

fog tartatni, melyre az érdeklődőket felhívjuk annál is inkább, miután ott gabonaműveken kívül sertés és növedékmárha fog eladásra kerülni.

Vrpolje a vasut mellett Szlavóniában a Bród felé menő fővonalon fekszik.

Vrpolje, 1900. évi február hó 10-én.

Novcselovič,

polgármester.

3-2

Hirdetés.

A bukin-palánkai csikótelep 1900. évi 500000 drb elsőrendű fali téglá szállításának biztosítása végett folyó évi március hó 20-án délelőtt 11 órakor a palánkai m. kir. erdőgazdálkodás hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján nyilvános ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Az egy koronás bélyeggel ellátandó ajánlatok a fentemlített határidőig az „Erdőgazdálkodásnál“ Palánkán nyújtandók be, ahol a szállításra vonatkozó részletes feltételek is megtudhatók.

Mezőhegyesen, 1900. évi február hó 24-én.

Mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok igazgatója.

Eladó üzlet.

Bodrogh-Monostorszeghen, a piactéren, egy jó forgalmu és egészen új berendezésű és felszerelésű

vas- és fűszerkereskedés

— elhalálózás folytán — igen előnyös feltételek mellett, esetleg házzal együtt eladó. Tudakozódások Kellermann Henrik címen Bodrogh-Monostorszeghre intézendők. 3-2

RÁCZ GYÖRGY

Jolánföldi szőlőtelepén és kertészetében

KULÁN

leszállított áron kapható:

Fajtisztán telepített szokványoszerű és peronosporamentes amerikai és európai szőlővessző. Gyökeres fás és sima zöldoltvány Rip. Portalis (Gloire de Montpelier) és Rupestris Monticola alanyon 16 jó bor fajban és 40 muskotály és csemege fajban.

A kertészeti osztályban:

Igen szép gyümölcsfák, körte és alma vadoncok. Gyönyörű utsalai fak. A legjobb és legellentállóbb élősvény

Maclura aurentiaca,

azután Gleditsia, végre rózsafák, cserjék stb. Kívánatra árjegyzéket küld az

10-5

Intézőség.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

Eladó bikák.

Bács-Szenttamáson eladó egy 1 éves és egy 3 éves simenthali bika, egy 2 éves bonyhádi bika és egy 5 éves simenthali tehén, mindannyi elsőrendű példány.

A 3 éves bika és 5 éves tehén a „Rátóti“ uradalomból vétettek meg.

Közelebbi felvilágosítással szolgál Ivanits Izidor községi jegyző. 2-2

691. szám.

1900.

Versenytárgyalási hirdetés.

Földmivelésügyi m. kir. miniszter ur öngyémeltősága f. évi február hó 23-án 6272. szám alatt az apatinvidéki telepítvényen f. évben 75 (hetvenöt) ház felépítését elrendelvé, az ezen házaknál szükséges ács-munkák biztosítása céljából a zombori m. kir. államépítészeti hivatalnál folyó évi március hó 22-én délelőtt 9 órakor zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy fentebbi munkákat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat az általános építési feltételek 5. §-a szerint általuk kitöltött ajánlati költségvetéssel együtt a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az ajánlati költségvetés végösszege 5%-ának megfelelő bántépnek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, söhivatalok stb.) történt letétét igazoló pénztári nyugta csatolandó. (A bántép készpénzben nem csatolható.)

Ajánlat nemcsak az összes házakra, hanem egy vagy több házra is elfogadtatik.

A szóban forgó munkára vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett hivatalnál a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Az ajánlati költségvetés nyomtatványa az állami építészeti hivatalnál megszerezhető.

Zomborban, 1900. évi február hó 28-án.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Eladó gyümölcsös.

A budapest-zimonyi vasut Halas állomása közelében levő Pirtó megállóhelytől 200 méter távolságra keletre egy 1897. évi március hó 16-19. napjain ültetett 4¹/₂ kat. hold területű gyümölcsös (melyben 2 szobás lakás a hozzátartozó melléképületek, kuton kívül 1100 szál szőlő, 1466 különféle fajú gyümölcsfák között 470 termőre ment Török-bálint-alma is van ültetve) kedvező feltételek mellett négyszögölenként hatvan (60) krajcár tartott árban eladó. 3-3

Bővebb értesítés nyerhető Kovács Imre nyug. tanító urnál Halason.

692. szám.

1900.

Hirdetés.

A földmivelésügyi m. kir. miniszter az 1900. évi február hó 18-án kelt 5834. számú rendeletével a bajai m. kir. állami ménetelep osztály építvényein 1900. évben teljesítendő helyreállítási munkákat 198 kor. 43 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkák kivételének biztosítása céljából az 1900. évi március hó 17-ik napjának délelőtti 9 órájára a bajai m. kir. állami ménetelep parancsnokság helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkákat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett parancsnoksághoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántép, vagy a bántépnek az állampénztárnál adóhivatalok, vámhivatalok, söhivatalok stb. történt letétét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. állami ménetelep parancsnokságnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Zomborban, 1900. évi február hó 28-án.

M. kir. államépítészeti hivatal.